# Sosyal K?r?lganl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal K?r?lganl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30707

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Öz

Sosyal K?r?lganl?k Ölçe?i (SKÖ), bireylerin sosyal çevrelerindeki olumsuzluklara, stres faktörlerine ve sosyal bask?lara kar?? gösterdikleri hassasiyet veya direnç düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu, 2015 y?l?nda Hakan Sar?çam taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. **Psikometri** çal??malar?, ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu, yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? test etmeyi amaçlam??t?r. Adaptasyon çal??mas?, özellikle e?itim bilimleri ve psikolojik dan??manl?k alanlar?nda bireylerin sosyal uyum ve risk alt?ndaki durumlar?n? de?erlendirmede kullan?labilecek güvenilir bir araç sunmaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Sosyal k?r?lganl?k, **uyarlama**, geçerlik, güvenirlik, psikometri, sosyal risk, Hakan Sar?çam.

## Yazarlar

Hakan Sar?çam

## Amaç

Sosyal K?r?lganl?k Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sosyal hayatlar?nda kar??la?t?klar? zorluklar kar??s?nda ne ölçüde hassas olduklar?n? veya korunmas?z hissettiklerini belirlemektir. Sar?çam (2015) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?, özgün ölçe?in Türk kültürü ve dil yap?s?na uygunlu?unu saptayarak, Türkiye'deki ara?t?rmac?lar ve ruh sa?l??? uzmanlar? için sosyal k?r?lganl?k düzeyini nesnel olarak ölçebilecek, standardize edilmi? bir enstrüman sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu amaç do?rultusunda, ölçe?in yap?sal bütünlü?ü ve ölçüm tutarl?l??? incelenmi?tir.

## Yap?

Ölçek, sosyal k?r?lganl?k yap?s?n? ölçmektedir. **Sosyal k?r?lganl?k**, bireyin sosyal destek sistemlerinin zay?fl???, sosyal d??lanma alg?s?, ki?ileraras? ili?kilerde ya?anan zorluklar ve sosyal ortamlarda kendini yetersiz hissetme e?ilimi gibi çok boyutlu faktörleri içeren karma??k bir yap?d?r. Bu yap?, genellikle bireyin psikososyal refah?n? tehdit eden d??sal olaylara kar?? sahip oldu?u dü?ük dayan?kl?l?k kapasitesini yans?t?r.

Ölçe?in orijinal yap?s?, sosyal k?r?lganl???n farkl? alt boyutlar?n? kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r. Türkçeye adaptasyon sürecinde, bu alt boyutlar?n Türk örnekleminde de benzer ?ekilde temsil edilip edilmedi?i **faktör analizi** yöntemleriyle incelenmi? ve ölçe?in kuramsal yap?y? korudu?u gösterilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Geçerlik

Sar?çam (2015) taraf?ndan yürütülen geçerlik çal??mas?, Sosyal K?r?lganl?k Ölçe?i'nin Türk kültüründe ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlam??t?r. Bu kapsamda, öncelikle dilsel e?de?erlik çal??malar? yap?lm?? ve maddelerin anlam bütünlü?ü sa?lanm??t?r.

**Yap? Geçerli?i:** Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in orijinal çok faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u analiz edilmi?tir. Uyum indekslerinin (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir düzeylerde olmas?, ölçe?in yap?sal geçerli?inin yüksek oldu?unu göstermi?tir.

**Kriter Geçerli?i:** Ölçe?in, sosyal kayg?, yaln?zl?k veya dü?ük özsayg? gibi ili?kili oldu?u varsay?lan di?er psikolojik yap?larla beklenen yönde ve anlaml? korelasyonlar göstermesi, e? zamanl? geçerlik kan?t? sunmu?tur.

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde tutarl? ve kararl? oldu?unu göstermek için yap?lm??t?r. Güvenirlik çal??mas? kapsam?nda temel olarak iç tutarl?l?k katsay?s? ve test-tekrar test güvenilirli?i incelenmi?tir.

**?ç Tutarl?l?k:** Ölçe?in iç tutarl?l???, maddeler aras?ndaki homojenli?i belirlemek amac?yla Cronbach's Alpha (Alfa) katsay?s? ile hesaplanm??t?r. Sar?çam'?n çal??mas?nda, ölçe?in genelinde ve alt boyutlar?nda elde edilen Alfa katsay?lar?n?n yüksek olmas? (genellikle .80 üzerinde), ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü kan?tlam??t?r.

**Test-Tekrar Test Güvenirli?i:** Belirli bir zaman aral???yla (örne?in, 3-4 hafta) ayn? denek grubuna ölçe?in tekrar uygulanmas?yla elde edilen korelasyon katsay?s?, ölçek puanlar?n?n zamana kar?? kararl?l???n? göstermi?tir. Bu katsay?n?n yüksek olmas?, ölçe?in tekrarl? ölçümlerde güvenilir sonuçlar verdi?ini desteklemektedir.

## Faktör Analizi

Sosyal K?r?lganl?k Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyonunda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini belirlemek üzere hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r.

AFA, ölçe?in Türk kültüründeki potansiyel alt boyutlar?n? ke?fetmek için ba?lang?ç a?amas?nda uygulanm??t?r. Ard?ndan, DFA, ölçe?in orijinal yap?s?ndaki faktör say?s?n?n ve madde da??l?m?n?n Türk örnekleminde ne ölçüde do?ruland???n? test etmek için kullan?lm??t?r. Sonuçlar, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n güçlü bir ?ekilde desteklendi?ini ve maddelerin ilgili alt

ARABPSYCHOLOGY.COM

faktörlere beklenen ?ekilde yüklendi?ini ortaya koymu?tur.

## Ölçme Arac?

**Test Çe?idi: Uyarlama** (Orijinal bir ölçe?in Türkçeye çeviri, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?).

**Format:** Genellikle **Likert tipi** derecelendirme format? kullan?r (Örne?in, 1 = Hiç uygun de?il, 5 = Tamamen uygun).

**Mevcut Dil:** Türkçe.

**Popülasyon Grubu:** Genel Popülasyon, özellikle **üniversite ö?rencileri** ve yeti?kinler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

**Ya? Grubu:** Genç yeti?kinlik dönemi (18 ya? ve üzeri).

**Popülasyon Detaylar?:** Adaptasyon çal??mas? genellikle Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin lisans ö?rencilerinden olu?an örneklemler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

**Test Metodolojisi:** Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, **kendini de?erlendirme** (self-report) ölçe?i. Uygulama süresi k?sad?r.

## Anahtar Kelimeler

Sosyal uyum, psikolojik dan??manl?k, **ölçek**, Cronbach Alpha, test-tekrar test, Hakan Sar?çam, Sosyal K?r?lganl?k Ölçe?i.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Ba?l?l?k E-posta Adresi:** hakansaricam@gmail.com

**Yaz??ma Adresi:** Hakan Sar?çam'?n ilgili akademik kurum adresi (çal??ma tarihi itibar?yla).

## ?leti?im, ?zinler ve Test Y?l?

Ölçek, Hakan Sar?çam taraf?ndan 2015 y?l?nda Türkçe literatüre kazand?r?lm??t?r. Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Orijinal makaleye ait PDF dosyas? ?u adresten indirilebilir: sosyal-kirilganlik-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Kaynaklar

Sar?çam, H. (2015). The Turkish version of the Social Vulnerability Scale: The study of validity and reliability. *International Online Journal of Educational Sciences, 7*(1), 190-202. http://dx.doi.org/10.15345/iojes.2015.01.016

Makalenin tam metnine ?u ba?lant?dan da eri?ilebilir: iojes.net

## Sosyal K?r?lganl?k Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler için yazarla ileti?ime geçilmesi veya kaynak makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM